

Sygn. akt VIII U 1531/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Jolanta Łanowy-Klimek
------------------------	--

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2020 r. w Gliwicach

sprawy J. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 3 czerwca 2019 r. **nr** (...)

oddala odwołanie

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek

Sygn. akt VIII U 1531/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 czerwca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., działając na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonemu J. P. prawa do ponownego przeliczenia emerytury, ponieważ nie przedłożył on żadnych nowych dowodów mogących wpłynąć na wysokość jego świadczenia.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od ww. decyzji, domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przeliczenia jego emerytury. Nadto domagał się dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu emerytur i rent celem odtworzenia jego wynagrodzeń za lata 1970-1977.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

W toku procesu ubezpieczony sprecyzował, że domaga się przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. P. urodził się (...)

Od 1 stycznia 1986 r. ubezpieczony ma przyznaną emeryturę górniczą, a ostatecznie na emeryturę górniczą przeszedł od 1 stycznia 1986 r. W decyzji z 5 grudnia 1991 r. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ustalono na 415,83% – w oparciu o wynagrodzenia z 12 miesięcy, tj. od kwietnia 1985 r. do marca 1986 r. – i ograniczono do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie w KWK (...) w B. do 31 grudnia 1986 r.

W dniu 30 września 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie świadczenia na podstawie art. 110a ustawy emerytalno-rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku Rp-7 z 23 września 2016 r. wystawione przez (...) S.A. w K. z okresu pracy w KWK (...) w latach 1978-1986.

Decyzją z 7 października 2016 r. (...) Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu przeliczenia świadczenia na podstawie art. 111 ustawy emerytalno-rentowej, ponieważ nowo wyliczone wskaźniki wysokości podstawy wymiaru okazały się niższe od poprzednio obliczonego – wynoszącego 415,83%, a także na podstawie art. 110 i 110a, ponieważ wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony od zarobków w części przypadających po przyznaniu świadczenia wyniósł 148,02%, a więc okazał się niższy od dotychczasowego i niższy od 250%.

W dniu 21 maja 2019 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia, nie wskazując podstawy prawnej przeliczenia.

Zaskarżoną decyzją z 3 czerwca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., działając na podstawie art. 114 ustawy emerytalno-rentowej, odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego przeliczenia emerytury, ponieważ nie przedłożył on żadnych nowych dowodów mogących wpłynąć na wysokość jego świadczenia.

Ubezpieczony w toku procesu domagał się przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 111 ustawy emerytalno-rentowej.

Ubezpieczony w okresie od 11 listopada 1957 r. do 31 grudnia 1986 r. był zatrudniony w KWK (...) w B. na następujących stanowiskach:

- elektryka pod ziemią (od 11 listopada 1957 r. do 31 grudnia 1962 r.);
- elektryka o najwyższych kwalifikacjach pod ziemią (od 1 stycznia 1963 r. do 31 lipca 1970 r.);
- dozorca oddziału urządzeń elektrycznych pod ziemią (od 1 sierpnia 1970 r. do 30 czerwca 1972 r.);
- sztygara zmianowego oddziału urządzeń elektrycznych pod ziemią (od 1 lipca 1972 r. do 31 sierpnia 1973 r.);
- sztygara oddziałowego oddziału urządzeń elektrycznych pod ziemią (od 1 września 1973 r. do 20 maja 1981 r. i od 24 stycznia 1983 r. do 14 grudnia 1983 r.);
- nadsztygara urządzeń elektrycznych pod ziemią (od 15 grudnia 1983 r. do 31 grudnia 1986 r.).

Nie zachowała się dokumentacja płacowa z lat 1970-1977 r.

Na podstawie opinii biegłego z zakresu rent i emerytur J. C. z 26 lutego 2020 r. (k.34-47) Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego obliczony zgodnie z art. 111 ustawy emerytalno-rentowej jest niższy od dotychczasowego – wynoszącego 415,83%.

Biegły J. C. odtworzył miesięczne i roczne kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego stanowiące podstawę wymiaru świadczenia za lata 1970 – 1977. Biegły w wyliczanych wynagrodzeniach ujął jedynie pewne składniki wynagrodzenia, czyli takie, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu, biorąc pod uwagę akta osobowe, akta rentowe oraz przepisy branżowe w górnictwie, tj. Kartę Górnika, deputat węglowy, dodatek nocny i dodatek funkcyjny przyznawany

w dozorze (otrzymywany przez ubezpieczonego od lutego 1974 r.), a także dodatek za pracę na II zmianie (od października 1974 r.).

Do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia zgodnie z art. 111 ustawy emerytalno-rentowej w wariantcie z 3 kolejnych lat z okresu 12 lat przed przejściem na emeryturę biegły ujął lata 1984-1986, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 408,57%. W wariantcie z 10 kolejnych lat z dwudziestolecia przed zgłoszeniem wniosku o przyznanie emerytury lub ponowne ustalenie podstawy wymiaru (lata 1966-1985) biegły ujął lata 1975-1985, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 238,04%. W wersji z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, tj. 1962-1964, 1967, 1970-1981 i 1983-1986, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłego wyniósł 206,68%.

We wszystkich wersjach obliczeń zgodnie z art. 111 ustawy emerytalno-rentowej wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy od poprzednio obliczonego – wynoszącego 415,83%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...), opinię biegłego ds. emerytur i rent J. C. z 26 lutego 2020 r. (k.34-47).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Organ rentowy nie kwestionował opinii biegłego.

Pełnomocnik odwołującego w piśmie z 8 czerwca 2020 r., odnosząc się do opinii biegłego, zakwestionował wyliczenia zawarte w tej opinii, podnosząc że biegły w opinii uzupełniającej powinien uwzględnić w odtwarzanych wynagrodzeniach za lata 1970-1977 również inne składniki wynagrodzenia, takie jak: podwójna Karta Górnika, premie, dodatki za pracę w niedziele i święta, zasiłki chorobowe, wynagrodzenia mundurowe, dodatkowe wynagrodzenia roczne tzw. „13-stki” i „14-stki” oraz „Barbórki”.

Sąd oddalił ww. wniosek strony odwołującej, albowiem przy ustalaniu wysokości zarobków będących podstawą naliczania składek należy uwzględniać jedynie pewne składniki wynagrodzenia, które niewątpliwie uzyskiwał ubezpieczony, tymczasem w aktach osobowych ubezpieczonego brak jest danych, np. ewidencji czasu pracy, pozwalających na uwzględnienie podwójnej Karty Górnika czy dodatków za pracę w niedziele. Ponadto wydana w sprawie opinia została sporządzona zgodnie z zaleceniem Sądu, była wyczerpująca, miarodajna i rzetelna, zaś biegły do odtworzenia wynagrodzeń ubezpieczonego w spornym okresie prawidłowo przyjął te składniki wynagrodzenia, które przysługiwały ubezpieczonemu, biorąc pod uwagę przedłożoną dokumentację i przepisy branżowe w górnictwie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje uwzględnieniu.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia świadczenia emerytury na podstawie art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2020, poz. 53 ze zm.).

Jak wynika treści art. 111 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Jak stanowi ust. 2 powołanego przepisu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Po myśli art. 111 ust. 3 ustawy podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że art. 111 ustawy nie znajdzie zastosowania do ubezpieczonego, gdyż nie spełnił on wszystkich wymaganych tym przepisem przesłanek. Ostatecznie bowiem, obliczone przez biegłego J. C. zgodnie z art. 111 ustawy – w tym na podstawie dokumentacji osobowej ubezpieczonego – wskaźniki wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego okazały się niższe od dotychczasowego – wynoszącego 415,83%.

Sąd w podzielił wnioski biegłego, albowiem sporządzona przez niego opinia jest precyzyjna, szczegółowo umotywowana, zaś biegły do odtworzenia wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w KWK (...) z lat 1970 – 1977 przyjął składniki wynagrodzenia wynikające z akt osobowych, akt emerytalnych ubezpieczonego oraz przepisów branżowych w górnictwie. Biegły w wyliczanych wynagrodzeniach ujął jedynie pewne składniki wynagrodzenia, czyli takie, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu, biorąc pod uwagę akta osobowe, akta rentowe oraz przepisy branżowe w górnictwie, tj. Kartę Górnika, deputat węglowy, dodatek nocny i dodatek funkcyjny przyznawany w dozorze (otrzymywany przez ubezpieczonego od lutego 1974 r.), a także dodatek za pracę na II zmianie (od października 1974 r.).

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłego z 3 kolejnych lat (1984-1986) z okresu 12 lat przed przejściem na emeryturę wyniósł 408,57%, z kolei obliczony z 10 kolejnych lat (1975-1985) z dwudziestolecia przed zgłoszeniem wniosku o przyznanie emerytury lub ponowne ustalenie podstawy wymiaru wyniósł 238,04%, natomiast obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, tj. 1962-1964, 1967, 1970-1981 i 1983-1986, wyniósł 206,68%.

We wszystkich wersjach obliczeń zgodnie z art. 111 ustawy emerytalno-rentowej wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się więc niższy od poprzednio obliczonego – wynoszącego 415,83%.

Należy podkreślić, że przepis art. 111 wymaga, by przy ponownym obliczeniu wysokości emerytury przyjąć taką podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, by wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był wyższy od poprzednio obliczonego, co nie oznacza, iż wyliczenia te można odnieść do jakiegokolwiek przeliczenia ale do wyliczenia świadczenia przy przyznaniu prawa. Odmierna interpretacja mogłaby doprowadzić do absurdalnej sytuacji przeliczania świadczenia wiele razy – w oderwaniu od rzeczywistej intencji ustawodawcy, na co zwracał uwagę m.in. Sąd Apelacyjny w Katowicach (por. wyrok SA w Katowicach z 18 grudnia 2018 r., sygn. III AUa 75/18).

Mając na uwadze powyższe, Sąd – na mocy 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

(-) sędzia Jolanta Łanowy - Klimek